

ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜ TAKİP RAPORU-Temmuz 2022

Elektronik haberleşme sektöründeki gelişmelerin takip edilmesi amacıyla önemli görülen göstergelerin yer aldığı bu rapor, BTK, TÜİK, BIST gibi kuruluşlar tarafından yayınlanan resmi veriler kullanılarak TELKODER tarafından hazırlanmıştır. BTK Çeyrek raporlarının yayınlanmasının ardından her üç ayda bir yayınlanacaktır.

1- Elektronik Haberleşme Sektörü Büyüklüğü

Son çeyrekte enflasyondan arındırılmış gelirlerde düşüş yaşanmıştır 😞

2- Elektronik Haberleşme Sektöründe Rekabet

2021 dördüncü çeyreğe göre alternatif işletmecilerin Pazar payında artış yaşanmıştır. Bu oran AB'ye göre hala çok düşüktür 😊

3- Elektronik Haberleşme Sektöründe Şirket Piyasa Değerleri

Son üç ayda şirket piyasa değerlerinde düşüş yaşanmıştır 😞

4- Genişbant Abone Sayısı

Son üç ayda abone sayısında önemli bir değişiklik yaşanmamıştır 😐

5- Fiber Uzunlukları

Son üç ayda fiber uzunluklarında önemli bir değişiklik yaşanmamıştır 😐

6- Genişbant Uydu Hizmetleri

Son üç ayda uydu internet abone sayısında düşüş yaşanmıştır 😞

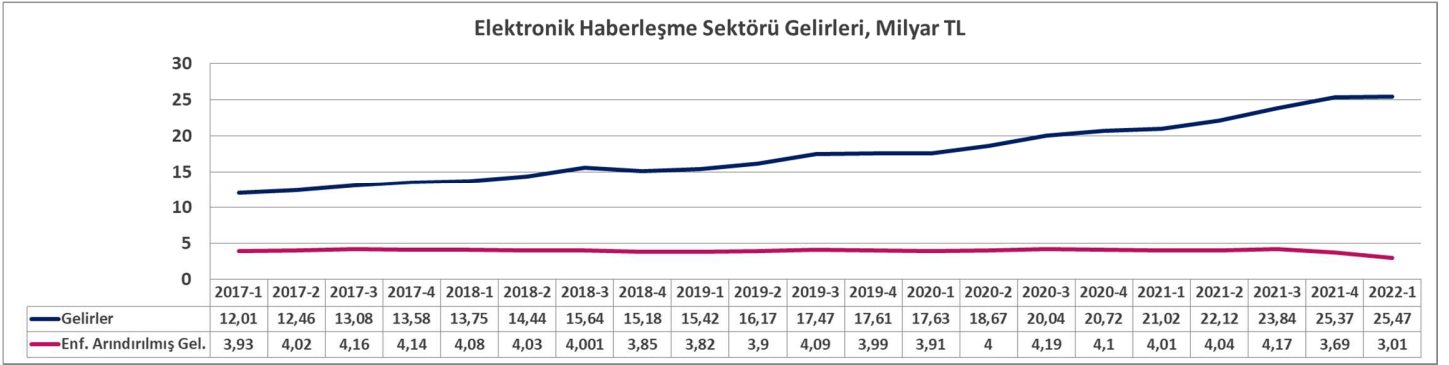
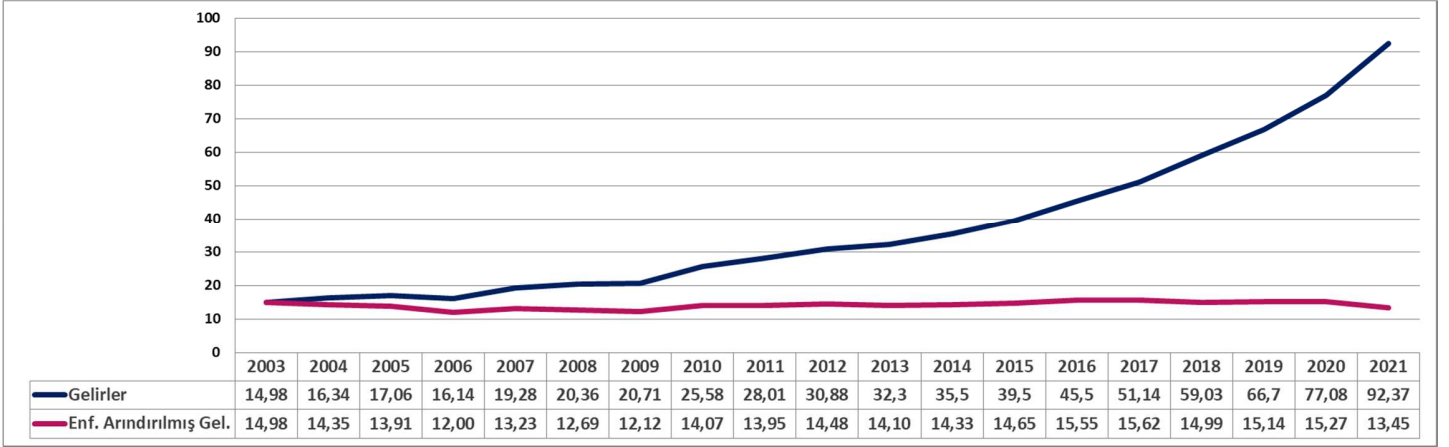
7- Ses Trafiği Dağılımı

Son üç ayda toplam trafik içindeki sabit trafik oranında küçük artış yaşanmıştır 😊

8- Veri Merkezi İşletmeciliği

Son üç ayda veri merkezi işletmeciliği alanında önemli bir gelişme yaşanmamıştır 😐

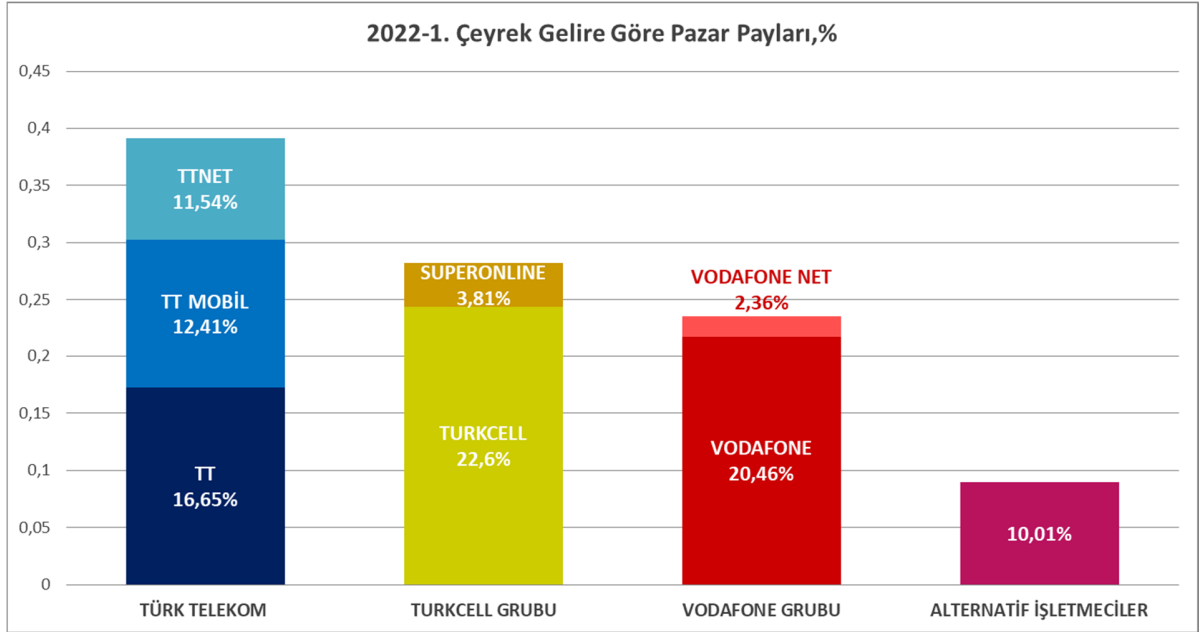
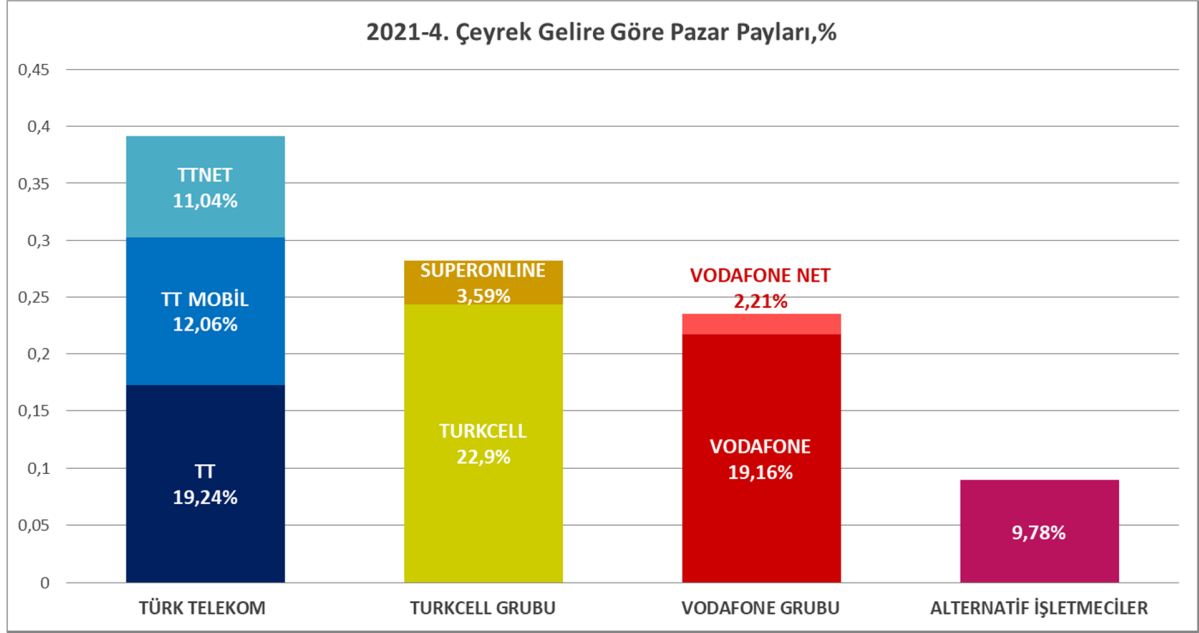
1- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜ BÜYÜKLÜĞÜ

Elektronik haberleşme sektörü gelirleri 2003 yılında 14,98 Milyar TL iken 2021 yılı sonu itibariyle 92,37 Milyar TL olarak tespit edilmiştir. Büyüme üzerindeki enflasyon etkisinin ortadan kaldırılması amacı ile TÜİK verileri kullanılarak ve 2003 yılı temel alınarak hesaplanan enflasyondan arındırılmış gelirlere göre ise 2003 yılında yaklaşık 15 Milyar TL olan sektör gelirleri 2021 yılı sonunda 13,45 Milyar TL'ye gerilemiştir.

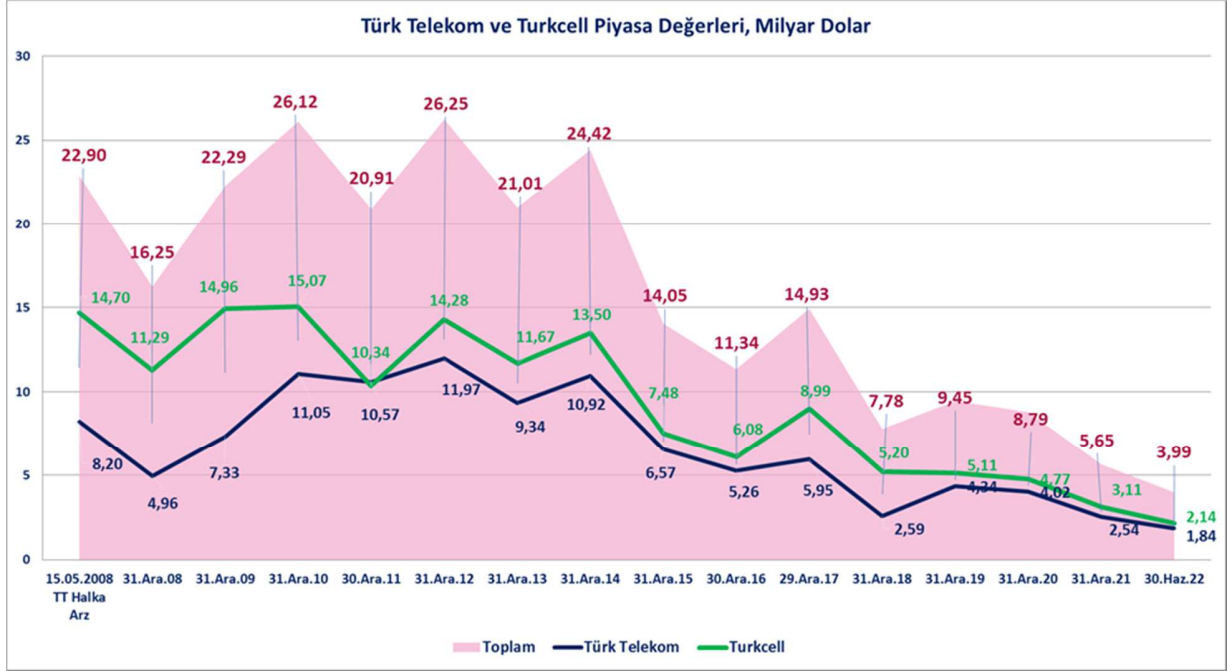
Elektronik haberleşme sektör gelirleri, 2022 birinci çeyrekte sonunda 25,47 Milyar TL olarak hesaplanmaktadır. Enflasyondan arındırılmış gelirlerde ise, enflasyonda yaşanan ciddi artış sebebi ile son çeyrekte ciddi ölçüde düşüş görülmektedir. Buna göre 2021 son çeyrekte 3,69 Milyar TL olan enflasyondan arındırılmış gelirler, 2022 ilk çeyrekte 3,01 Milyar TL olarak belirlenmiştir.

2- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE REKABET

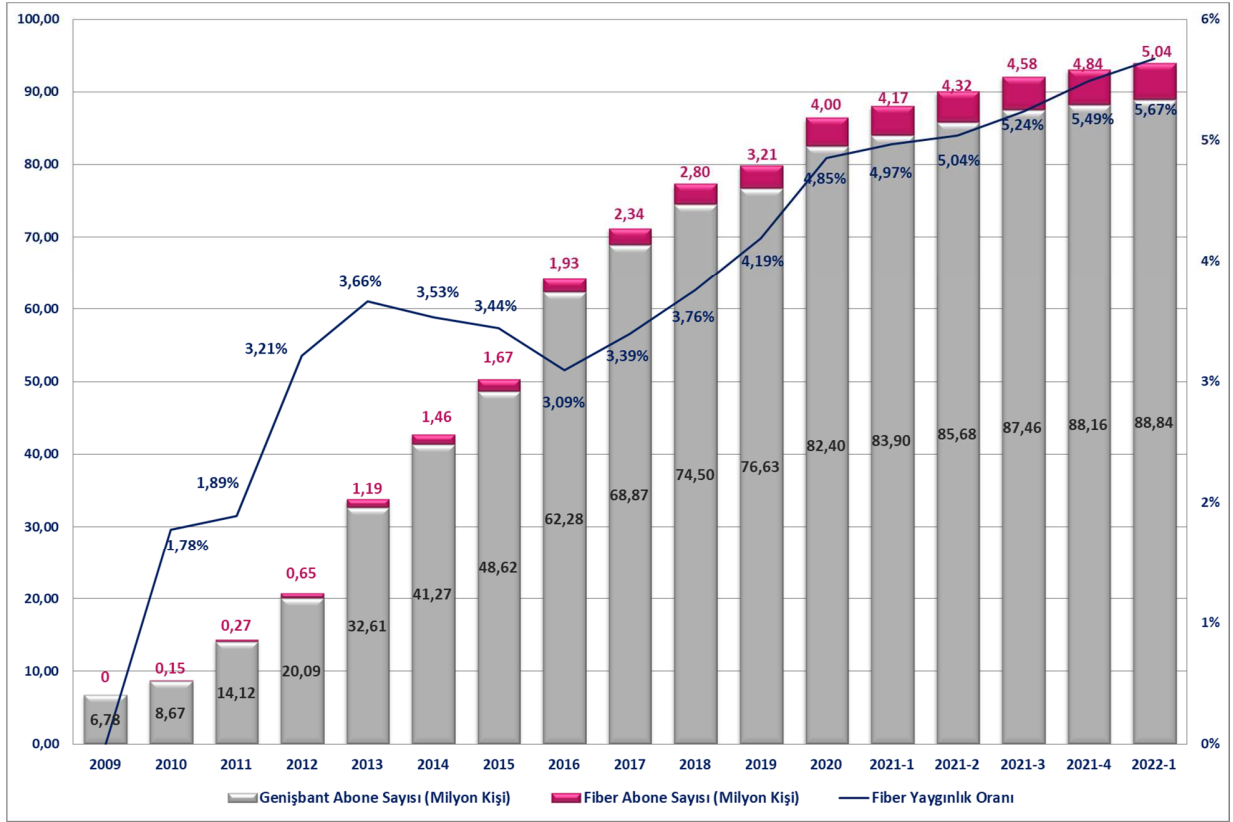
Yukarıdaki grafiklerde, 2002 yılında fiili olarak rekabete açılmış olan elektronik haberleşme sektöründe, sektör oyuncularının gelirlere göre Pazar paylarına yer verilmektedir. Buna göre; 2021 dördüncü çeyrekte pazardaki en büyük üç operatör ve iştirakleri dışında kalan alternatif işletmecilerin Pazar payı %9,78 olarak belirlenmiştir. 2022 birinci çeyrekte ise bu oranın %10,01 olduğu görülmektedir. Bu oran AB ile kıyaslandığında çok düşük kalmaktadır.

3- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE PİYASA DEĞERLERİ

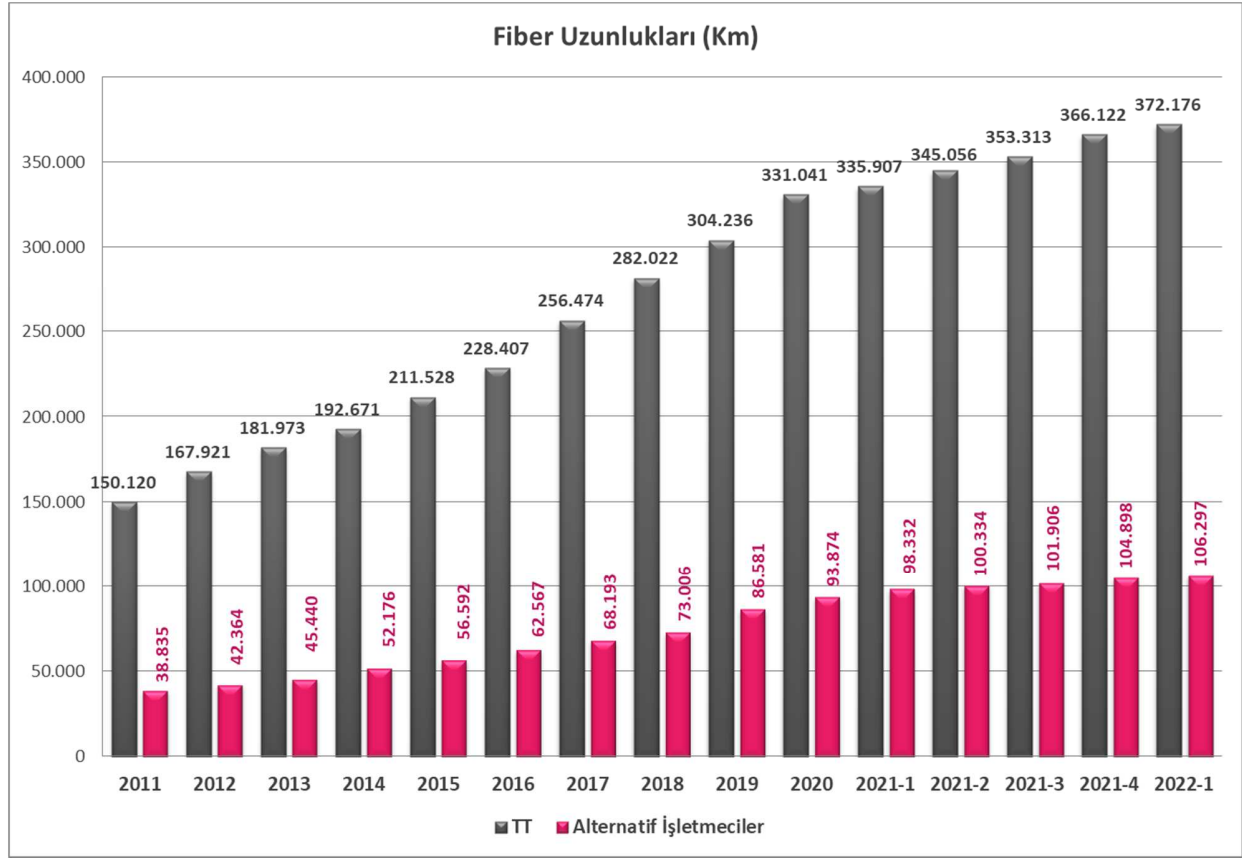
Sektörün yaklaşık %70'ini oluşturan iki şirketin piyasa değerleri incelendiğinde, 2008 yılından bu yana önemli ölçüde düşüş yaşandığı görülmektedir. Buna göre, 15 Mayıs 2008 tarihinde iki şirketin toplam değeri 22,90 Milyar Dolar iken, 31 Aralık 2020 tarihinde toplam değer 8,79 Milyar Dolar'a, 30 Haziran 2022'de ise Dolar Kurunda yaşanan yükselmelere bağlı olarak 3,99 Milyar Dolar'a düşmüştür.

4- GENİŞBANT ABONE SAYISI

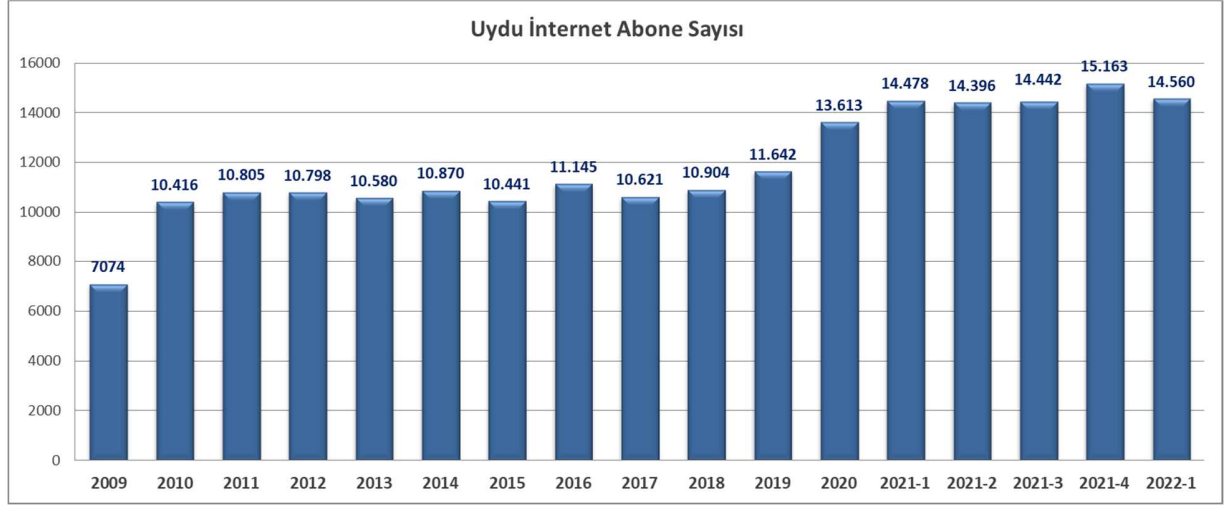
Yukarıdaki grafikte toplam genişbant abone sayısı ve bu sayı içerisinde fiber abone sayısı ve oranı yer almaktadır. Buna göre 2021'in dördüncü çeyreğinde %5,49 olan fiber abone oranı 2022 birinci çeyrek sonunda %5,67 olarak belirlenmiştir.

5- FİBER UZUNLUKLARI

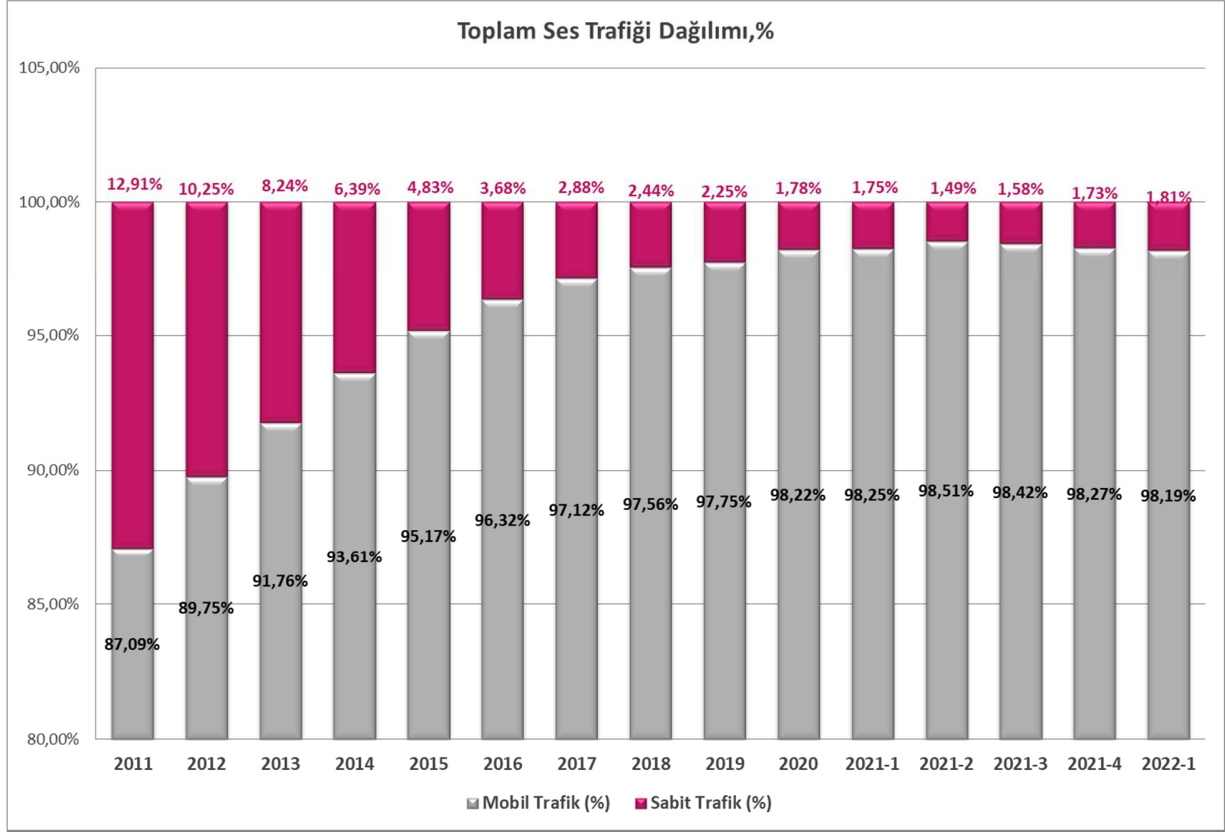
Yukarıdaki grafikte, 2009 yılından bugüne fiber altyapı uzunluklarına yer verilmektedir. Buna göre, 2021 dördüncü çeyrekte 471.020 km olan toplam fiber uzunluğu, 2022 birinci çeyrek sonunda 478.473 km olarak belirlenmiştir.

6- GENİŞBANT UYDU HİZMETLERİ

Genişbant hizmetlerinde önemli bir alternatif olan uydu internet hizmetine ilişkin abonelik miktarlarına bakıldığında 2009 yılından bu yana önemli bir gelişme olmadığı ve bugüne kadar 7.486 yeni abone kazanımı olduğu görülmektedir. Bir önceki çeyreğe göre 2022 birinci çeyrek sonunda abone sayısında düşüş yaşandığı görülmektedir.

7- SES TRAFİĞİ DAĞILIMI

Toplam ses trafiği içindeki sabit ses trafiği oranı 2009 yılından bu yana ciddi biçimde düşmüştür. 2009 yılında toplam trafiğin %82,5'i mobil, %17,4'ü sabit ses iken 2021 yılı dördüncü çeyrek sonunda sabit ses trafiğinin oranı %1,73'e düşmüştür. 2022 birinci çeyrekte ise bu oran %1,81 olmuştur. 2021 üçüncü çeyrekten itibaren sabit ses oranlarındaki artışlar dikkat çekmektedir.

Türkiye'de sabit ses trafiğindeki hızlı düşüşün incelenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

8- VERİ MERKEZİ İŞLETMECİLİĞİ

20 Nisan 2022 Tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Bilişim Sektörünün Uluslararasılaşması ve E-Turquality (Bilişimin Yıldızları) Programı Hakkında Karar ile ilk defa “Veri Merkezi İşletmecisi” mevzuatımızda yerini almıştır (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/04/20220420-9.pdf>).

2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 470.1 sayılı tedbirde; İnternet Değişim Noktası (İDN) kurulmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi ve İDN kurulumunun gerçekleştirilmesi hedefi bulunmaktadır. Bu tedbirle ilgili sorumlu kuruluşlar; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, BTK’dır. Ayrıca BTK 2021 Yılı İş Planı’na göre Türkiye İnternet Değişim Altyapısı Kurulmasına ilişkin Çalışmalar Aralık 2021 tarihinde tamamlaması planlanmaktaydı. Bu gerçekleştirilmediği gibi BTK 2022 Yılı İş Planında da artık yer almamaktadır.

2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 470.2 sayılı tedbirde; Veri merkezi sektörünün geliştirilmesini sağlayacak düzenleyici çerçeve ve teşvik mekanizması oluşturulması, Türkiye’nin yoğun ticaret yaptığı ülkelerle bulut hizmetlerinin sunulmasına yönelik işbirlikleri yapılması hedefi bulunmaktadır. Bu tedbirle ilgili sorumlu kuruluşlar; Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’dır.

İnternet Değişim Noktaları 2019, Veri Merkezleri 2020 yılından bu yana Yıllık Programlarda yer almaktadır ve bugüne kadar bu konularla ilgili henüz adım atılmamıştır (<https://telkoder.org.tr/cumhurbaskanligi-yillik-programlari/>).